



2016-02-15

Till utbildningsminister Gustav Fridolin

Mot bakgrund av den förda utbildningspolitiken under senare tid har Historielärarnas förening diskuterat historieämnets ställning och beslutat meddela utbildningsministern våra kommentarer och rekommendationer.

Föreningen noterar Utbildningsdepartementets promemoria U2015/06066/S som föreslår att timplanen för de obligatoriska skolformerna inte heller i fortsättningen preciserar hur många undervisningstimmar som ska vikas för ämnet historia. Vi noterar också att regeringen beslutat ta bort det nationella provet i historia som hållits i grundskolans årskurs 6. Historielärarnas förening oroas av ovanstående beslut. Naturligtvis finns för- och nackdelar med exempelvis nationella prov, och vi är medvetna om detta. Vi inser också att valet att precisera antalet timmar för de samhällsorienterande ämnena i klump inte per automatik innebär att historieämnet missgynnas. Som helhet uppfattar vi emellertid att utbildningspolitiken inte ger historieämnet det stöd och det säkerställda utrymme som ämnet kräver. Historieämnet behöver stärkas genom hela skolsystemet.

Det finns i vår tid mycket starka skäl att stärka historieämnet. Historia har för det första snålt anslagen undervisningstid i förhållande till de uppgifter som ämnet anförtrots genom kursplanerna. I de senaste kursplanerna från 2011 skrevs nya mål för ämnet fram jämfört med tidigare, utan att ämnet kompenseras för detta genom utvidgad undervisningstid. Det traditionella ämnesstoffet har i sig vidgats genom att ämnet tillförts en rad perspektiv som vi numera ser som självklara. Varje historielärare arbetar hårt för att integrera kvinnors historiska erfarenheter med mäns, för att komplicera den svenska och europeiska utvecklingen med hjälp av minoriteternas erfarenheter, för att globalhistoria ska ta hänsyn till bidrag från olika kulturer etc. Det är således i praktiken mycket svårt för att inte säga omöjligt att leva upp till kursplanernas mål utifrån den tid som är anslagen.

För det andra måste fördelning av undervisningstimmar luta sig mot en analys av vad som krävs av eleverna för att fungera väl i dagens och morgondagens samhälle. Vi vill härvidlag peka särskilt på två förhållanden. Dels är det oerhört viktigt för dagens unga att träna sig i att kritiskt värdera information i moderna medier. Historieämnet har här genom sin starka tradition av att arbeta med källkritik en viktig men svår uppgift. Dels har historieämnet en mycket viktig uppgift att ge perspektiv på vår tids stora frågor såsom migration, nationalism och hållbar utveckling. Dessa frågor är egentligen inte nya, varför historiska perspektiv kan hjälpa eleverna att förhålla sig fritt och kreativt till de laddade diskussioner som förs idag och som rimligen kommer att fortsätta föras. Historien visar att människor alltid kan välja mellan olika handlingsalternativ. Vår slutsats av ovanstående är att ämnet måste tillföras fler undervisningstimmar.

Skolinspektionens senaste granskning visar att historieundervisningen i årskurserna 7-9 i huvudsak fungerar utomordentligt bra, och vår bild är att detsamma gäller historieundervisningen också på andra stadier. Skolinspektionen pekar dock på lärarnas





Historielärarnas Förening

problem att arbeta mot de nya mål som skrevs in 2011. Utöver den brist på undervisningstid som vi pekat på ovan finns ett stort och kontinuerligt behov av ämnesfortbildning. Den situation vi har idag då skolhuvudmännen förutsätts ta ansvar för lärarnas ämnesfortbildning fungerar i praktiken inte bra. Exempelvis vet vi att många historielärare särskilt på grundskolan av ekonomiska skäl hindras från att delta i ämnesfortbildning. Detta är synnerligen allvarligt och säkert också en bidragande orsak till de problem som Skolinspektionen identifierade. Alla historielärare behöver fortbildning i ämnet för att kunna hantera ämnet så som föreskrivs i kursplanen. För lärarna på mellanstadiet, vilka ofta har mycket begränsade egna ämnesstudier, är ämnesfortbildningen helt avgörande. Det nu borttagna nationella provet i årskurs 6 har, förutom att säkerställa likvärdig betygssättning, bidragit till väsentlig ämnesdialog mellan kolleger.

Mot bakgrund av ovanstående vill Historielärarnas förening föreslå följande:

- Stärk historieämnet genom att precisera timantalet som viks för ämnet i grundskolan. Exakt timantal för historieämnet både i grundskola och gymnasium måste grundas i en analys av de uppgifter som anges i kursplanen.
- Låt historieämnet ta fortsatt ansvar för källkritisk träning och för att ge perspektiv på dagens samhällsutmaningar, men tillför tid för att göra detta.
- Utred en modell för att säkerställa att lärare i fortsättningen får adekvat ämnesfortbildning.
- Återinför det nationella provet i historia i årskurs 6 på frivillig basis.

Historielärarnas förening deltar gärna i en diskussion om historieämnets villkor och om hur ämnet långsiktigt kan utvecklas.

För Historielärarnas förening,

David Ludvigsson
Ordförande



Historielärarnas Förening

Love Almqvists väg 12, 112 53 Stockholm, www.historielararna.se